

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 146/05-37

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. októbra 2005 v senáte zloženom z predsedu Ľubomíra Dobríka a zo sudcov Juraja Babjaka a Eduarda Báránya prerokoval sťažnosť K. V., K., zastúpeného advokátkou JUDr. Ľ. V., K., ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bardejov v konaní sp. zn. 7 C 8/94, a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo K. V. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v konaní Okresného súdu Bardejov sp. zn. 7 C 8/94 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Bardejov p r i k a z u j e v konaní sp. zn. 7 C 8/94 konať bez zbytočných prietáhov.

3. K. V. priznáva primerané finančné zadost'učinenie v sume 20 000 Sk (slovom dvadsaťtisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd Bardejov p o v i n n ý mu zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Bardejov je p o v i n n ý nahradiť trovy právneho zastúpenia K. V. v sume 2 608 Sk (slovom dvetisícšesťstoosem slovenských korún) právnej zástupkyňi JUDr. Ľ. V. do pätnástich dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

5. Sťažnosti K. V. vo zvyšnej časti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. apríla 2005 doručená sťažnosť K. V., K. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. Ľ. V., K., ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) Okresným súdom Bardejov (ďalej len „okresný súd“) v konaní sp. zn. 7 C 8/94.

Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 146/05-14 z 18. mája 2005 prijal sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie.

Predseda okresného súdu sa na základe výzvy ústavného súdu, ktorá mu bola doručená 7. septembra 2005, vyjadril, že okresný súd netrvá na verejnom pojednávaní pred ústavným súdom. Právna zástupkyňa sťažovateľa vo vyjadrení doručenom ústavnému súdu 4. júla 2005 oznámila, že netrvá na verejnom pojednávaní pred ústavným súdom.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd využil možnosť postupu podľa ustanovenia § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších

predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a upustil od ústneho pojednávania, pretože vzhľadom na charakter posudzovanej veci, v ktorej je rozhodujúci prehľad spisu, nemožno od ústneho pojednávania očakávať ďalšie objasnenie veci.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, že 14. februára 1994 doručil okresnému súdu žalobu proti odporcovi J., š. p., B. (ďalej len „odporca“), ktorou sa domáhal vydania nehnuteľnosti, ktorú zdedil po A. V. v dedičskom konaní sp. zn. Dnot 98/52, a zároveň žiadal o úhradu náhrady za užívanie predmetnej nehnuteľnosti v určenej sume.

Okresný súd stanovil termín pojednávania na 27. apríl 1994, na ktorom sťažovateľ po zistení, že na predmetnej nehnuteľnosti je odporcom postavená stavba, žiadal, aby okresný súd určil, že predmetná nehnuteľnosť je vo vlastníctve sťažovateľa, a zároveň požadoval finančnú náhradu v stanovenej sume.

Okresný súd rozsudkom z 18. novembra 1994 zaviazal odporcu uhradiť stanovenú sumu s úrokom z omeškania a vo zvyšnej časti návrh sťažovateľa odmietol.

Sťažovateľ aj odporca podali proti uvedenému rozsudku odvolanie. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) na pojednávaní 18. októbra 1995 uznesením rozhodol tak, že rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie prejednanie.

Následne okresný súd stanovil termíny pojednávania na 17. január 1996, 23. február 1996 a 21. marec 1996, na ktorom okresný súd rozhodol vo veci rozsudkom. Krajský súd uznesením z 29. apríla 1997 zrušil napadnutý rozsudok okresného súdu a vec vrátil na ďalšie konanie a dokazovanie okresnému súdu. Okresný súd nariadil termín pojednávania na 17. marec 1998 a sťažovateľ upresnil petit svojej žaloby voči odporcovi týkajúci sa finančného plnenia vo veci neoprávneného obohatenia sa odporcom.

Okresný súd uznesením z 22. mája 1998 nariadil znalecké dokazovanie z odboru geodézie a kartografie. Následne sa odporca dostal do konkurzu a uvedenú skutočnosť krajský súd uznesením z 28. októbra 1998 oznámil okresnému súdu. Na základe uvedenej

skutočnosti okresný súd uznesením zo 4. decembra 1998 prerušil konanie v uvedenej veci. Sťažovateľ podal proti predmetnému uzneseniu odvolanie a požadoval, aby sa v konaní pokračovalo.

Sťažovateľ podal 14. decembra 1998 z dôvodu právnej istoty prihlášku do konkurzného konania vedeného proti odporcovi vo veci náhrady za užívanie nehnuteľnosti. Krajský súd oznámil sťažovateľovi 9. októbra 2002 vo veci sp. zn. 1 K 351/98, že správca konkurznej podstaty poprel prihlásenú pohľadávku, a odkázal sťažovateľa, aby svoj nárok uplatnil určovacou žalobou v stanovenej lehote.

Sťažovateľovi bolo prípisom krajského súdu z 18. novembra 2002 oznámené, že správca konkurznej podstaty podal návrh na pokračovanie v konaní sp. zn. 7 C 8/94, v ktorom by sa malo rozhodnúť o vlastníckom práve k nehnuteľnosti týkajúcej sa predmetu daného konania. Vzhľadom na túto skutočnosť sťažovateľ požiadal 9. decembra 2002 okresný súd o nariadenie termínu pojednávania s poukázaním na skutočnosť, že predmetný súdny spor je vedený od roku 1994 a v tomto konaní nastali prieťahy, pričom so zreteľom na túto skutočnosť požiadal o vyjadrenie predsedu okresného súdu.

Okresný súd následne vo výzve z 27. augusta 2003 požiadal sťažovateľa, aby v určenej lehote predložil doplnenie svojho návrhu za ďalšie obdobie v súdnom konaní. Okresný súd ďalším prípisom z 19. septembra 2003 požiadal sťažovateľa, aby v určenej lehote doplnil svoje podanie o požadované náležitosti týkajúce sa predmetu konania. Sťažovateľ súdom požadované skutočnosti doplnil podaním z 3. októbra 2003.

Okresný súd uznesením z 13. októbra 2003 prikázal poverenému znalcovi vyhotoviť znalecký posudok týkajúci sa predmetu konania. Poverený súdny znalec vypracoval znalecký posudok z 19. novembra 2004 a sťažovateľovi bol doručený 10. decembra 2004.

Okresný súd podaním z 3. decembra 2004 vyzval sťažovateľa, aby sa v určenej lehote vyjadril k znaleckému posudku a doplnil okruh účastníkov konania v zmysle uvedeného znaleckého posudku. Sťažovateľ vyjadrením zo 17. decembra 2004 poukázal na

vady znaleckého posudku s tým, že sa vyjadrí až po ich odstránení. Následne od uvedeného obdobia nebol predmetný znalecký posudok dopracovaný ani nebolo v danej veci nariadené pojednávanie.

S prihliadnutím na vzniknuté prietahy v konaní spôsobené okresným súdom sťažovateľ v petite svojej sťažnosti žiada, aby ústavný súd vyslovil porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v konaní sp. zn. 7 C 8/94 a prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prietahov. Sťažovateľ zároveň požaduje primerané finančné zadosťučinenie v sume 500 000 Sk.

Ústavný súd výzvou z 21. júna 2005 a 30. augusta 2005 požiadal predsedu okresného súdu, aby sa v zmysle ustanovenia § 29 ods. 6 zákona o ústavnom súde vyjadril k sťažnosti sťažovateľa. Predseda okresného súdu vo svojej odpovedi zo 16. septembra 2005 uviedol prehľad úkonov vykonaných v posudzovanej veci a vyjadril sa, že vychádzajúc z chronológie úkonov, „... *ale najmä skutočnosti, že uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 28. 10. 1998 sp. zn. 1 K 351/98 bol na majetok žalovaného vyhlásený konkurz, v dôsledku čoho v súlade s ustanovením § 14 ods. 1 písm. d) zákona č. 328/1991 Zb. v znení neskorších predpisov bolo konanie vo veci prerušené, nemožno súhlasiť s tvrdením sťažovateľa, že v konaní došlo k zbytočným prietahom. Za také nemožno považovať ani prietahy pri znaleckom dokazovaní, lebo k zmenám v osobe znalcov pribratých do konania došlo z dôvodov na ich strane, naviac zo zdravotných dôvodov, a v prípade znalca Ing. B. súd využil možnosť uloženia poriadkovej pokuty na odstránenie prietahu“.*

Predseda okresného súdu vo svojom stanovisku žiada sťažnosť sťažovateľa ako nedôvodnú zamietnuť, pretože podľa jeho názoru vzhľadom na prerušenie konania ani celková dĺžka konania nemôže byť dôvodom pre prijatie záveru, že postupom okresného súdu v tomto konaní došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

II.

Ústavný súd na základe sťažnosti sťažovateľa, vyjadrenia predsedu okresného súdu, ako aj spisu okresného súdu sp. zn. 7 C 8/94 zistil nasledovný priebeh a stav konania:

Sťažovateľ doručil okresnému súdu 12. januára 1994 žalobu vo veci finančnej náhrady za užívanie nehnuteľností odporcom s prílohami. Okresný súd vydal 31. januára 1994 pokyn na doručenie výzvy navrhovateľovi, aby v určene lehote predložil písomnosti týkajúce sa predmetu konania. Správa katastra v B. doručila okresnému súdu 11. februára 1994 písomnosti vo veci predmetu konania.

Sťažovateľ doručil okresnému súdu 15. februára 1994 úpravu návrhu na začatie konania s prílohami. Okresný súd vydal 15. februára 1994 pokyn na doručenie výzvy Správe katastra v B., aby v určenej lehote zaslala požadované písomnosti, ako aj žaloby sťažovateľa odporcovi na vyjadrenie.

Správa katastra v B. listom z 28. februára 1994 doručila okresnému súdu požadované písomnosti. Odporca doručil okresnému súdu 9. marca 1994 vyjadrenie k žalobe sťažovateľa. Okresný súd vydal 10. marca 1994 pokyn na doručenie vyjadrenia odporcu právnomu zástupcovi sťažovateľa.

Sťažovateľ doručil okresnému súdu 23. marca 1994 vyjadrenie k predmetu konania a požiadal o nariadenie pojednávania. Okresný súd stanovil 14. apríla 1994 termín pojednávania na 27. apríl 1994. Na pojednávaní 27. apríla 1994 boli vypočutí účastníci konania a pojednávanie bolo uznesením odročené za účelom ďalšieho dokazovania.

Okresný súd vydal 28. apríla 1994 pokyn na doručenie výzvy Štátnemu okresnému archívu v B., aby v určenej lehote predložil spis týkajúci sa predmetu konania. Štátny okresný archív v B. doručil okresnému súdu 17. mája 1994 fotokópie dokumentov, ktoré sa v archíve nachádzali.

Sťažovateľ doručil okresnému súdu 30. mája 1994 úpravu petitu žaloby. Okresný súd vydal 14. septembra 1994 pokyn na doručenie zmeny petitu sťažovateľa odporcovi a 25. októbra 1994 nariadil termín pojednávania na 15. november 1994. Na pojednávaní 15. novembra 1994 bolo vykonané ďalšie dokazovanie a pojednávanie bolo uznesením odročené na 18. november 1994 za účelom vyhlásenia rozsudku. Na pojednávaní 18. novembra 1994 okresný súd rozsudkom č. k. 7 C 8/94-44 zaviazal odporcu uhradiť sťažovateľovi určenú finančnú sumu s príslušenstvom.

Okresný súd pokynom z 19. decembra 1994 zaviazal sťažovateľa uhradiť súdny poplatok za podanie návrhu na začatie konania v určenej lehote. Sťažovateľ doručil okresnému súdu 5. januára 1995 žiadosť o oslobodenie od súdneho poplatku a odvolanie proti rozsudku okresného súdu č. k. 7 C 8/94-44 z 18. novembra 1994. Odporca doručil okresnému súdu 4. januára 1995 odvolanie proti predmetnému rozsudku.

Okresný súd vydal 9. januára 1995 pokyn na doručenie odvolaní účastníkov konania protistrane a vyzval odporcu na úhradu súdneho poplatku. Okresný súd uznesením č. k. 7 C 8/94-57 z 9. januára 1995 priznal sťažovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov a 1. februára 1995 vydal pokyn na zaslanie spisu krajskému súdu za účelom rozhodnutia o odvolaniach podaných účastníkmi konania. Posudzovaný spis bol krajskému súdu doručený 9. februára 1995.

Podľa záznamu okresného súdu z 20. februára 1995 odporca uhradil súdny poplatok 6. februára 1995 (č. l. 68 spisu). Okresný súd prípisom z 24. mája 1995 a 6. júna 1995 požiadal odporcu o zaslanie fotokópie rozsudku okresného súdu č. k. 7 C 8/94-44 z 18. novembra 1994. Odporca doručil okresnému súdu požadovanú fotokópiu 31. mája 1995.

Krajský súd nariadil 20. septembra 1995 termín pojednávania na 18. október 1995. Sťažovateľ doručil krajskému súdu 4. októbra 1995 dodatok k odvolaniu zo 4. januára 1995. Na pojednávaní 18. októbra 1995 boli vypočutí účastníci konania a krajský súd uznesením

č. k. 16 Co 64/95-66 zrušil rozsudok okresného súdu a vec vrátil na ďalšie konanie. Spis bol okresnému súdu vrátený 30. novembra 1995.

Okresný súd vydal 4. decembra 1995 pokyn na doručenie uznesenia krajského súdu účastníkom konania a 3. januára 1996 nariadil termín pojednávania na 17. január 1996. Na pojednávani 17. januára 1996 okresný súd uznesením pripustil zmenu petitu žaloby, bolo vykonané ďalšie dokazovanie a pojednávanie bolo uznesením odročené na neurčito za účelom ďalšieho dokazovania.

Okresný súd prípisom zo 17. januára 1996 požiadal Slovenský pozemkový fond Bratislava, regionálne pracovisko P., o zaslanie informácie týkajúcej sa predmetu konania. Sťažovateľ doručil okresnému súdu 17. januára 1996 písomnosti týkajúce sa predmetu konania. Odpoveď Slovenského pozemkového fondu Bratislava, regionálneho pracoviska P., bola okresnému súdu doručená 23. januára 1996.

Okresný súd stanovil 29. januára 1996 termín pojednávania na 23. február 1996. Sťažovateľ doručil okresnému súdu 30. januára 1996 vyjadrenie týkajúce sa predmetu posudzovaného konania. Okresný súd úpravou zákonnej sudkyne z 19. februára 1996 odročil termín pojednávania určený na 23. február 1996 na neurčito a 6. marca 1996 nariadil termín pojednávania na 21. marec 1996.

Sťažovateľ predložil okresnému súdu 13. marca 1996 písomnosť týkajúcu sa predmetu konania. Na pojednávani 21. marca 1996 okresný súd ukončil dokazovanie a rozsudkom č. k. 7 C 8/94-90 zaviazal odporcu uhradiť sťažovateľovi finančnú sumu s príslušenstvom, v časti návrh zamietol a v časti konanie zastavil.

Sťažovateľ doručil okresnému súdu 9. mája 1996 odvolanie proti predmetnému rozsudku. Okresný súd vydal 13. mája 1996 pokyn na doručenie odvolania sťažovateľa odporcovi na vyjadrenie a 29. mája 1996 vydal pokyn na doručenie spisu krajskému súdu za účelom rozhodnutia o odvolaní. Posudzovaný spis bol krajskému súdu doručený 3. júna 1996.

Okresný súd dal úpravou z 3. júna 1996 pokyn na zaslanie vyjadrenia odporcu k odvolaniu sťažovateľa krajskému súdu. Podľa úradných záznamov krajského súdu z 1. júla 1996 a 13. januára 1997 sťažovateľ nahliadol v uvedené dni do spisu. Krajský súd uznesením č. k. 16 Co 279/96-104 z 29. apríla 1997 zrušil rozsudok prvostupňového súdu a vec vrátil na ďalšie konanie. Spis bol okresnému súdu vrátený 16. júna 1997.

Okresný súd vydal 17. júna 1997 pokyn na doručenie uznesenia krajského súdu účastníkom konania. Okresný súd vydal 28. júla 1997 pokyn na doručenie prípisu odporcovi. Vyjadrenie odporcu bolo okresnému súdu doručené 27. augusta 1997. Podľa úradného záznamu okresného súdu z 25. novembra 1997 sťažovateľ nahliadol v uvedený deň do spisu.

Okresný súd vydal 4. decembra 1997 pokyn na doručenie prípisu odporcovi. Podľa úradného záznamu okresného súdu z 12. decembra 1997 sťažovateľ nahliadol v uvedený deň do spisu. Vyjadrenie odporcu s prílohami bolo okresnému súdu doručené 29. decembra 1997. Okresný súd vydal 15. januára 1998 pokyn na doručenie prípisu odporcovi. Podľa úradného záznamu okresného súdu z 28. januára 1998 sťažovateľ nahliadol v uvedený deň do spisu. Odporca doručil okresnému súdu vyjadrenie s prílohami 28. januára 1998.

Okresný súd nariadil 19. februára 1998 termín pojednávania na 17. marec 1998. Na pojednávaní 17. marca 1998 účastníci konania navrhli prizvanie súdneho znalca z odboru geodézie a kartografie a pojednávanie bolo uznesením odročené na neurčito za účelom znaleckého dokazovania. Okresný súd úpravou z 19. marca 1998 vyzval odporcu na úhradu poplatku v určenej lehote v súvislosti so znaleckým dokazovaním. Podľa úradného záznamu okresného súdu z 29. apríla 1998 odporca neuhradil v stanovenej lehote požadovaný poplatok.

Okresný súd uznesením č. k. 7 C 8/94-189 z 22. mája 1998 pribral do konania povereného súdneho znalca z odboru geodézie a kartografie. Poverený znalec doručil okresnému súdu 4. júna 1998 oznámenie, že činnosť súdneho znalca nevykonáva zo zdravotných dôvodov.

Okresný súd uznesením č. k. 7 C 8/94-192 z 3. júla 1998 odvolal povereného súdneho znalca a ustanovil ďalšieho znalca z odboru geodézie a kartografie za účelom vypracovania znaleckého posudku v stanovenej lehote. Okresný súd vydal 3. júla 1998 pokyn na vyznačenie právoplatnosti uznesenia č. k. 7 C 8/94-189 z 22. mája 1998 a vymáhanie zálohy na znalecké dokazovanie.

Okresný súd prípisom zo 7. septembra 1998 urgoval povereného súdneho znalca, aby predložil znalecký posudok. Podľa úradného záznamu okresného súdu z 29. septembra 1998 sťažovateľ nahliadol v uvedený deň do spisu. Okresný súd vydal 19. októbra 1998 pokyn na zistenie dátumu doručenia prípisu zo 7. septembra 1998 poverenému súdnemu znalcovi.

Okresný súd uznesením č. k. 7 C 8/94-197 zo 4. decembra 1998 prerušil posudzované konanie z dôvodu vyhlásenia konkurzu na majetok odporcu uznesením krajského súdu sp. zn. 1 K 351/98 z 28. októbra 1998 a zároveň vydal pokyn na doručenie predmetného uznesenia účastníkom konania.

Okresný súd vydal 31. januára 2000 pokyn na uloženie posudzovaného spisu na lehotu do 30. júna 2000. Úpravou z 3. júla 2000 vydal okresný súd pokyn na uloženie spisu na lehotu do 31. decembra 2000 a následné predloženie zákonnej sudkyňi. Úpravou z 8. januára 2001 vydal okresný súd pokyn na uloženie spisu na lehotu do 3. júna 2001 a následné predloženie zákonnej sudkyňi.

Správca konkurznej podstaty odporcu doručil okresnému súdu 31. októbra 2002 návrh na pokračovanie v posudzovanom konaní, pretože sťažovateľ uplatnil svoje nároky aj v rámci konkurzného konania vedeného pred krajským súdom. Podľa úradných záznamov okresného súdu z 3. marca 2003, 24. apríla 2003, 2. júna 2003 a 21. augusta 2003 sťažovateľ nahliadol v uvedené dni do posudzovaného spisu.

Okresný súd vydal 27. augusta 2003 pokyn na doručenie prípisu sťažovateľovi, aby v určenej lehote doplnil svoju žalobu, a poverenému súdnemu znalcovi oznámenia o predĺžení lehoty na predloženie znaleckého posudku. Sťažovateľ doručil okresnému súdu

vyjadrenie k predmetu konania 17. septembra 2003. Okresný súd prípisom z 19. septembra 2003 urgoval sťažovateľa, aby v určenej lehote doplnil finančné nároky vyplývajúce z petitu žaloby. Sťažovateľ doručil okresnému súdu odpoveď na uvedený prípis 6. októbra 2003.

Poverený súdny znalec požiadal listom z 29. septembra 2003 okresný súd o zrušenie uznesenia č. k. 7 C 8/94-192 z 3. júla 1998 z vážnych zdravotných dôvodov. Okresný súd vydal 13. októbra 2003 pokyn na doručenie prípisu odporcovi, aby v určenej lehote uhradil súdne poplatky v súvislosti so znaleckým dokazovaním.

Okresný súd uznesením č. k. 7 C 8/94-210 z 13. októbra 2003 odvolal povereného súdneho znalca a ustanovil ďalšieho znalca, aby v určenej lehote vypracoval a predložil znalecký posudok. Poverený súdny znalec doručil okresnému súdu 22. októbra 2003 vyjadrenie s uvedením dôvodov, pre ktoré nemôže vypracovať znalecký posudok. Okresný súd uznesením č. k. 7 C 8/94-213 z 13. októbra 2003 odvolal povereného súdneho znalca a ustanovil ďalšieho znalca, aby v určenej lehote vypracoval a predložil znalecký posudok.

Poverený súdny znalec doručil okresnému súdu 8. novembra 2003 žiadosť o predĺženie lehoty na vypracovanie znaleckého posudku do 31. januára 2004. Okresný súd prípisom zo 7. novembra 2003 oznámil poverenému súdnemu znalcovi predĺženie lehoty na vypracovanie znaleckého posudku do 31. januára 2004. Podľa úradného záznamu okresného súdu z 21. novembra 2003 sťažovateľ nahliadol v uvedený deň do spisu.

Podľa úradného záznamu okresného súdu z 19. novembra 2003 súdny poplatok za vypracovanie znaleckého posudku bol správcom konkurznej podstaty za odporcu uhradený 13. novembra 2003. Okresnému súdu bolo 2. februára 2004 doručené dožiadanie krajského súdu vo veci zistenia popretej pohľadávky týkajúcej sa konkurzného konania proti odporcovi.

Okresný súd prípisom zo 4. februára 2004 zaslal posudzovaný spis poverenému súdnemu znalcovi za účelom vypracovania znaleckého posudku v lehote do 20. februára

2004. Okresný súd vydal 24. mája 2004 pokyn na zaslanie urgencie poverenému súdnemu znalcovi za účelom predloženia znaleckého posudku.

Okresný súd uznesením č. k. 7 C 8/94-223 z 1. júla 2004 udelil poriadkovú pokutu poverenému súdnemu znalcovi z dôvodu nepredloženia znaleckého posudku v stanovenej lehote. Okresný súd vydal 23. septembra 2004 pokyn na doručenie urgencie poverenému súdnemu znalcovi za účelom predloženia znaleckého posudku. Okresný súd vydal 7. októbra 2004 pokyn na doručenie ďalšej urgencie poverenému súdnemu znalcovi za účelom predloženia znaleckého posudku pod hrozbou udelenia poriadkovej pokuty.

Poverený súdny znalec doručil okresnému súdu 24. novembra 2004 požadovaný znalecký posudok. Okresný súd vydal 3. decembra 2004 pokyn na doručenie znaleckého posudku účastníkom konania, aby sa k nemu vyjadrili v stanovenej lehote. Sťažovateľ doručil okresnému súdu vyjadrenie k znaleckému posudku 20. decembra 2004, pričom žiadal doplnenie znaleckého posudku.

Okresný súd prípisom z 5. januára 2005 požiadal povereného súdneho znalca, aby v určenej lehote doplnil znalecký posudok. Odporca doručil okresnému súdu vyjadrenie k znaleckému posudku 7. januára 2005. Podľa úradného záznamu okresného súdu z 11. januára 2005 sťažovateľ nahliadol v uvedený deň do posudzovaného spisu.

Okresný súd vydal 19. januára 2005 pokyn na zistenie dátumu doručenia urgencie poverenému súdnemu znalcovi, pričom podľa úradného záznamu okresného súdu bola predmetná doručienka reklamovaná 3. februára 2005. Právna zástupkyňa sťažovateľa doručila okresnému súdu 3. februára 2005 žiadosť o nariadenie termínu pojednávania a zároveň sťažnosť na prieťahy v konaní.

Poverený súdny znalec doručil okresnému súdu 15. februára 2005 žiadosť o odpustenie poriadkovej pokuty. Okresnému súdu bol 24. februára 2005 doručený prípis Krajského súdu v Bratislave, justičnej pokladnice, vo veci poriadkovej pokuty uloženej poverenému súdnemu znalcovi. Okresný súd vydal 9. marca 2005 pokyn na doručenie

urgencie poverenému súdному znalcovi za účelom predloženia doplnenia znaleckého posudku pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty.

Podľa úradného záznamu okresného súdu zo 17. marca 2005 sťažovateľ nahliadol v uvedený deň do posudzovaného spisu. Poverený súdny znalec doručil okresnému súdu 5. apríla 2005 vyjadrenie týkajúce sa doplnenia znaleckého posudku. Okresný súd prípisom z 13. apríla 2005 oznámil poverenému súdnému znalcovi, že trvá na doplnení znaleckého posudku v zmysle predchádzajúcich urgencií, a zaslal aj odpoveď Krajskému súdu v Bratislave, justičnej pokladnici, na jeho prípis.

Okresný súd uznesením č. k. 7 C 8/94-255 z 3. mája 2005 priznal odmenu za vypracovanie znaleckého posudku poverenému súdnému znalcovi. Poverený súdny znalec listom z 10. mája 2005 doplnil predložený znalecký posudok. Okresný súd vydal 3. júna 2005 pokyn na doručenie uznesenia č. k. 7 C 8/94-255 z 3. mája 2005 poverenému súdnému znalcovi a právnej zástupkyňi sťažovateľa.

Podľa úradného záznamu okresného súdu z 10. júna 2005 sťažovateľ nahliadol v uvedený deň do spisu. Poverený súdny znalec doručil okresnému súdu 23. júna 2005 odvolanie proti uzneseniu okresného súdu č. k. 7 C 8/94-255 z 3. mája 2005. Okresný súd pokynom z 27. júna 2005 predložil spis na rozhodnutie Krajskému súdu v Prešove za účelom rozhodnutia o odvolaní podanom súdnym znalcom. Spis bol Krajskému súdu v Prešove doručený 29. júna 2005. Ústavný súd výzvou z 15. júla 2005 požiadal predsedu Krajského súdu v Prešove o zaslanie posudzovaného spisu. Uvedeným záznamom (č. 1. 276) spis končí.

III.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa svojou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sa naplní, ako to konštantne ústavný súd vo svojich rozhodnutiach uvádza, až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu, na ktorom sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty ohľadom svojich práv (napr. rozhodnutia sp. zn. II. ÚS 26/95, I. ÚS 10/98, I. ÚS 89/99 a ďalšie).

V zmysle ustálenej judikatúry ústavného súdu „Odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ (rozhodnutie sp. zn. IV. ÚS 59/03), pričom uvedený účel možno dosiahnuť zásadne až právoplatným rozhodnutím. Nepostačuje, že štátny orgán vo veci koná (rozhodnutie sp. zn. I. ÚS 76/03, II. ÚS 157/02). K vytvoreniu „stavu právnej istoty preto dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu“ (rozhodnutie sp. zn. III. ÚS 127/03).

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietáhom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (napr. rozhodnutia sp. zn. II. ÚS 74/97, I. ÚS 70/98, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníkov súdneho konania a postup samotného súdu.

Pokiaľ ide o kritérium „právna a faktická zložitosť veci“, ústavný súd konštatuje, že predmetom konania sú finančné nároky vyplývajúce z užívania nehnuteľností, teda vec,

ktorú možno z hľadiska náročnosti zaradiť k štandardnej agende všeobecného súdnictva, a to ako po právnej, tak aj skutkovej stránke.

Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd pri podrobnom preštudovaní daného spisu nezistil žiadne okolnosti, ktorými by s'ťažovateľ prispel k zbytočným priet'ahom v konaní. S'ťažovateľ viackrát žiadal okresný súd o nariadenie pojednávania a prostredníctvom právnej zástupkyne podal 31. januára 2005 aj s'ťažnosť na priet'ahy v konaní, pričom v danom období trvalo posudzované konanie 11 rokov.

Tretím hodnotiacim kritériom, ktorým ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva s'ťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, bol postup samotného okresného súdu. Pri skúmaní skutočnosti, či v dôsledku postupu okresného súdu došlo k porušeniu uvedeného základného práva podľa ústavy, ústavný súd zistil, že okresný súd bol nečinný v období od 31. októbra 2002, keď správca konkurznej podstaty zastupujúci odporcu doručil okresnému súdu návrh na pokračovanie v konaní, do 27. augusta 2003 (9,5 mesiacov). V danom období trvalo posudzované konanie viac ako 9,5 rokov, preto bolo nutné postupovať v konaní obzvlášť efektívne, aby bola právna neistota s'ťažovateľa vo veci čo najrýchlejšie odstránená.

Ústavný súd zároveň posúdil ako zákonnú prekážku v konaní (napr. rozhodnutie sp. zn. II. ÚS 3/00) obdobie od 4. decembra 1998 do 31. októbra 2002, keď bol na majetok odporcu vyhlásený uznesením krajského súdu sp. zn. 1 K 351/98 konkurz, čím bolo konanie zo zákona prerušené. Toto obdobie nebolo z uvedeného dôvodu ústavným súdom z hľadiska vzniku zbytočných priet'ahov hodnotené.

Ústavný súd zároveň z prehľadu spisu sp. zn. 7 C 8/94 zistil, že činnosť okresného súdu vykazovala od 4. februára 2002 do 9. marca 2005 znaky neefektívnosti, pretože v tomto období sa okresný súd sústredil len na vyžiadanie znaleckého posudku od súdneho

znalca a jeho následné doplnenie, čo v čase, keď posudzované konanie trvá viac ako 11 rokov, je z hľadiska požiadaviek ústavnosti neakceptovateľné.

Predseda okresného súdu vo vyjadrení zo 16. septembra 2005 uviedol, že vzhľadom na početnosť úkonov, ktoré boli v danej veci vykonané, vyhlásenie konkurzu na majetok odporcu, ako aj prieťahy v znaleckom dokazovaní, kde došlo k výmene súdnych znalcov zo zdravotných dôvodov, nemožno súhlasiť s tvrdením sťažovateľa, že v konaní došlo zo strany okresného súdu k zbytočným prieťahom, ktoré by mali za následok porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Z uvedených dôvodov navrhuje predseda okresného súdu sťažnosť sťažovateľa ako nedôvodnú zamietnuť.

Základné právo zaručené podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sa realizuje takým konaním všeobecných súdov, ktoré plynule smeruje k odstráneniu právnej neistoty osoby, ktorá sa obrátila na súd v konkrétnej veci (napr. rozhodnutie sp. zn. II. ÚS 40/97).

Na základe týchto dôvodov ústavný súd dospel k názoru, že bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, tak ako mu ho zaručuje čl. 48 ods. 2 ústavy.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv a slobôd vzniklo nečinnosťou, môže ústavný súd prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Z uvedeného dôvodu ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia prikázal okresnému súdu konať v danej veci bez zbytočných prieťahov.

IV.

Pretože ústavný súd rozhodol o porušení základného práva sťažovateľa, zaoberal sa aj jeho žiadosťou o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde „Ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'učinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha“.

Ústavný súd pri určení výšky primeraného finančného zadost'učinenia vzal do úvahy celkovú dĺžku zbytočných priet'ahov, ktoré nastali nečinnosťou okresného súdu v posudzovanom konaní, ako aj skutočnosť, že právna neistota sťažovateľa v tejto veci trvá viac ako 11,5 rokov, pričom sťažovateľ svojím správaním neprispel k predĺženiu predmetného konania. Zároveň ústavný súd zohľadnil aj zákonnú prekážku v konaní – vyhlásenie konkurzu na majetok odporcu, ako aj stupeň právnej neistoty sťažovateľa, ktorý je umocnený jeho pokročilým vekom.

Pri stanovení výšky primeraného finančného zadost'učinenia vychádzal ústavný súd zo záujmu ochrany ústavnosti a zo zásad spravodlivosti, o ktoré sa opiera Európsky súd pre ľudské práva, keď priznáva spravodlivé zadost'učinenie podľa čl. 41 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu, preto sumu 20 000 Sk považuje ústavný súd za primeranú okolnostiam prípadu a vo zvyšnej časti žiadosť sťažovateľa týkajúcu sa priznania primeraného finančného zadost'učinenia zamietol.

V súlade s ustanovením § 36 ods. 1 zákona o ústavnom súde trovy konania pred ústavným súdom uhrádza účastník zo svojho. Na základe ustanovenia § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktorý zakotvuje výnimku z tejto zásady, ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia, pretože ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľa bolo porušené, a teda mal vo veci úspech.

Pri výške náhrady trov právneho zastúpenia ústavný súd vychádzal z ustanovenia § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z.

o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z. z.“), ktoré upravuje výšku odmeny za zastupovanie pred ústavným súdom a podľa ktorého ak predmet sporu nie je oceneľný peniazmi, odmena za jeden úkon je jedna šestina výpočtového základu. Predmetom konania pred ústavným súdom je ochrana základných práv a slobôd, ktorá nie je oceneľná peniazmi.

Podľa § 1 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. výpočtovým základom na účely tejto vyhlášky je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok predchádzajúceho kalendárneho roka, pričom podľa oznámenia Štatistického úradu Slovenskej republiky bola za prvý polrok 2004 priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky 15 008 Sk.

Právna zástupkyňa sťažovateľa vo vyjadrení doručenom ústavnému súdu 10. októbra 2005 vyčíslila trovy právneho zastúpenia za dva úkony právnej služby – prevzatie a príprava sťažnosti, spracovanie sťažnosti, a to každý úkon v hodnote 1 154 Sk, ako aj náhradu výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške jednej stotiny výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z., t. j. dvakrát 150 Sk.

Vzhľadom na skutočnosť, že suma trov právneho zastúpenia vyčíslená právnou zástupkyňou sťažovateľa neprekračuje sumu podľa príslušných ustanovení vyhlášky č. 655/2004 Z. z., ústavný súd priznal náhradu trov právneho zastúpenia v sume vyčíslenej právnou zástupkyňou sťažovateľa, t. j. v sume 2 608 Sk (t. j. dvakrát 1 154 Sk + dvakrát 150 Sk), ktorú ústavný súd zaviazal uhradiť právnej zástupkyňi sťažovateľa okresný súd.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto nálezu.

V zmysle čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, je potrebné pod „právoplatnosťou rozhodnutia“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. októbra 2005